

Guia docent

“Organització i direcció
d’institucions socioeducatives”

Curs 2011-2012

Professor:Luis Aguilar Hernández

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura:	Organització i direcció d'institucions socioeducatives
Caràcter:	Obligatòria
Titulació:	Grau de Pedagogia
Departament:	Didàctica i Organització Escolar
Professor responsable:	Luis Aguilar Hernández
Correuelectrònic:	Luis.Aguilar@uv.es
Horari d'atenció:	Dimecres, de 10 a 11,30 i de 16 a 19 h. Dijous, de 10 a 11,30 h. Despatx 16, Dpt. de Didàctica i Org. Escolar, planta 6 ^a Facultat de F ^a i CC. Educació.

INTRODUCCIÓ A LA ASSIGNATURA

La denominació institucions socioeducatives cobreix actualment un ampli ventall de possibilitats que, tot i això, continua tenint en allò escolar un referent fonamental pel que fa als formats organitzatius. En aquesta assignatura intentarem identificar els elements que les caracteritzen i les confereixen identitat, tractant d'aprofundir en les dinàmiques –així com en les contradiccions-, les lògiques i les racionalitats que expliquen el seu funcionament. Pretenem projectar una mirada a les organitzacions que no invisibilitze els subjectes, més aviat, una mirada atenta als processos de subjectivació en les organitzacions. L'estudi de les organitzacions socioeducatives és inseparable del marc institucional i del context organitzatiu. El coneixement d'uns mínims marcs teòrics per apropar-se a diferents realitats institucionals, del comportament de les organitzacions i del disseny organitzatiu ha de servir per a preparar les estudiants i els estudiants del grau de Pedagogia per intervindre com a agents crítics en les institucions socioeducatives.

VOLUM DE TREBALL

Hores/curs

ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ EN LES CLASSES	60
PREPARACIÓ DE TREBALLS	60
ASSISTÈNCIA A TUTORIES INDIVIDUALS I GRUPALS	30
TOTAL VOLUM DE TREBALL	150
Total crèdits ECTS	6

OBJECTIUS GENERALS

1. Conèixer els elements conceptuals bàsics referents a organització i direcció d'institucions socioeducatives, singularment les escolars.
2. Identificar els trets característics del camp de l'educació institucionalitzada en l'actualitat.
3. Caracteritzar les dimensions i variables implicades en l'organització de les institucions socioeducatives.
4. Conèixer i assajar principis i pràctiques de disseny i acció en institucions socioeducatives.

CONTINGUTS

1. Processos d'institucionalització i organització de l'educació institucionalitzada.
2. Dimensions, processos i racionalitats presents en les organitzacions educatives.
3. Dimensió educativa de les organitzacions: principis i estratègies per a l'acció.

COMPETÈNCIES

G6: Capacitat de gestió de la Informació.

G7: Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions

G9: Capacitat de treballar en equips multidisciplinars i interdisciplinars.

G19: Capacitat per a realitzar investigació educativa en diferents contextos.

CE11; Dissenyar plans, programes, projectes, accions i recursos educatius en diferents contextos.

E43: Organitzar i gestionar centres, institucions, serveis i recursos educatius i formatius.

TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL

	Continguts	Setmanes
1	Processos d'institucionalització i organització de l'educació institucionalitzada.	4
2	Dimensions, processos i racionalitats presents en les organitzacions educatives.	5
3	Dimensió educativa de les organitzacions: principis i estratègies per a l'acció.	5

METODOLOGIA

-Anàlisi i comentari de textos i materials.

-Exposicions per part del professor i, si és el cas, de les estudiants i els estudiants, i discussió i debat (argumentat) sobre les mateixes.

-Tasques lligades a la realització de projectes vinculats amb realitats i organitzacions socioeducatives concretes: visites a centres, anàlisi i elaboració de la informació a partir de les categories treballades a classe, preparació d'un informe d'investigació i disseny d'una intervenció en la organització.

-Abans de la 3ª setmana, cada grup –fins a cinc alumnes– farà una proposta de centre al professor (a triar preferentment d'entre les organitzacions que els membres del grup

tinguen assignades en el Practicum de la titulació, però sense excloure altres possibles). Finalment, el grup haurà de comunicar per escrit la composició i la organització objecte del seu projecte.

-A algunes d'estes tasques (visites, treball autònom) se'ls dedicarà temps en forma de sessions no presencials, en tres moments del quadrimestre.

-Seguiran a cadascun d'aquests moments sessions obligatòries de tutoria grupal, que es programaran en classe.

-Sessions dedicades al comentari crític d'un llibre triat per les estudiants i els estudiants entre els determinats pel professor.

MATERIALS

Guia docent.

Dossier de lectures (entregues succesives a través de reprografia o de l'aula virtual).

Altres materials.

Bibliografia.

AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

Activitats que hauran de realitzar les estudiants i els estudiants:

- a) Projecte grupal (fins a cinc membres) d'anàlisi d'una organització i disseny d'un projecte de millora. Inclou visites a organitzacions, treball autònom i en classe, i tutories grupals de seguiment.
- b) Prova escrita individual sobre el llibre.

Per a aprovar l'assignatura és requisit aprovar ambdues activitats: el treball grupal i la prova individual.

Els treballs suspesos en la 1ª convocatòria implicaran un informe de millores a realitzar (requisit per a aprovar) en la 2ª convocatòria.

Criteris d'avaluació:

- Comprensió i capacitat de relació i integració dels continguts.
- Precisió en l'ús dels conceptes.
- Adequació i ús pertinent de fonts bibliogràfiques, materials i recursos
- Claredat expositiva i capacitat d'argumentació.
- Correcció ortogràfica i d'expressió.

MODALIDAT NO PRESENCIAL

Per a les estudiants i els estudiants que no puguem assistir regularment a classe, el treball consistirà en la preparació del temari basant-se en la bibliografia, i l'avaluació a través d'una prova escrita*. Les estudiants i els estudiants que decidisquen seguir aquesta modalitat hauran de comunicar-ho al professor durant les dues primeres setmanes del curs.

*Els criteris d'avaluació seran els ressenyats en l'apartat anterior.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- AGUILAR, L. (2006a). *Todo sea por la calidad. Tramar el cambio en educación*. Alzira (Valencia). Editorial Germania.
- AGUILAR, L. (2006b). "Las nuevas reformas: autoevaluación y mejora de la calidad. Un caso y algunas implicaciones". *Revista de investigación e innovación educativa Tarbiya*, 37, 5-30. Madrid. ICE Universidad Autónoma de Madrid.
- AGUILAR, L. (2009). "Políticas del cambio en educación y gestión de la innovación". *Innovar*, Especial en educación, 9-24.
- BALL, S. J. (1989). *La micropolítica de la escuela. Hacia una teoría de la organización escolar*. Barcelona. Paidós/MEC.
- BELTRÁN, F. (Coord.) (2006). *La gestión escolar de los cambios del currículum en la enseñanza secundaria*. Madrid/Buenos Aires. Miño y Dávila.
- BELTRAN, F. (2010). *Organización y gestión de insituciones socioeducativas. Imposibilidad y desórdenes*. València. Reproexpres.
- BELTRÁN, F. y SAN MARTÍN, Á. (2000). *Diseñar la coherencia escolar*. Madrid. Morata.
- BOLÍVAR, A. (1999). *Cómo mejorar los centros educativos*. Madrid: Síntesis.
- BOLÍVAR, A. (2000). *Los centros escolares como organizaciones que aprenden: promesas y realidades*. Madrid. La Muralla.
- CORONEL LLAMAS, J. M. (1998). *Organizaciones escolares. Nuevas propuestas de análisis e investigación*. Huelva. Universidad de Huelva.
- ETKIN, J. (1993). *La doble moral de las organizaciones. Los sistemas perversos y la corrupción institucionalizada*. Madrid. McGraw Hill.
- ETKIN, J. (2000). *Política, gobierno y gerencia de las organizaciones*. Buenos Aires. Pearson Educación.
- ETKIN, J. y SCHVARSTEIN, L. (1989). *Identidad de las organizaciones. Invariancia y cambio*. Buenos Aires. Paidos.
- FERNÁNDEZ ENGUITA, M. y TERRÉN, E. (Coord.) (2008). *Repensando la organización escolar. Crisis de legitimidad y nuevos desarrollos*. Madrid. Universidad Internacional de Andalucía/Akal.
- FULLAN, M. (2002). *Los nuevos significados del cambio en la educación*. Barcelona. Octaedro.
- GONZÁLEZ, M^a. T. (Coord.) (2003). *Organización y Gestión de Centros Escolares: Dimensiones y Procesos*. Madrid. Pearson Educación.
- HARGREAVES, A. (1996). *Profesorado, cultura y postmodernidad. Cambian los tiempos, cambia el profesorado*. Madrid. Morata.
- MAGGI, B. (2009). *El actuar organizativo. Un punto de vista sobre el trabajo, el bienestar, el aprendizaje*. Madrid. Modus Laborandi.
- MARTÍN CRIADO, E. (2010). *La escuela sin funciones. Crítica de la sociología de la educación crítica*. Barcelona. Bellaterra.
- MARTÍN RODRÍGUEZ, E. (Coord.) (2002). *Desarrollo de las instituciones educativas*. Madrid. UNED.
- SANTOS GUERRA, M. A. (1994). *Entre bastidores. El lado oculto de la Organización Escolar*. Málaga. Aljibe.
- SANTOS GUERRA, M. A. (1997). *La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas*. Málaga. Aljibe.
- VIÑAO, A. (2002). *Sistemas educativos, culturas escolares y reformas*. Madrid. Morata.